

Ангел Каралийчев

Гърбушка

Живееше на този свят една стара мравка. Името ѝ беше Гърбушка. На стари години тя се беше снесла две яйца и когато от пропуканите яйца показаха засмените си големи очи две некръстени мравчета, Гърбушка хвърли хурката и се затече по махалата да обади радостната новина. Двете мравчета дълго чакаха майка си да ги измъкне от черупките и да им измие очите, но като разбраха, че майка им е много сладкодумна, легнаха и заспаха. Гърбушка обиколи махалата, обходи цялото село и към пладне се върна в къщи. Отвори вратата, подаде си главата и като видя, че новородените спят, безшумно притвори и запълзя към хамбара. Когато стигна, тя бръкна в пазвата си, извади един голям ключ, отключи тежката хамбарска врата, влезе в тъмнината и изтърколи навън едно голямо просено зърно. Беше намислила да смеле ново брашно на воденицата. Хамбарът на Гърбушка пращеше пълнен догоре. Цял живот тя неуморено мъкна зърно подир зърно от нивите и от радост заблещукаха очите ѝ, като си спомни какво наследство ще остави на мравчетата си. Но изведнъж изваденото от хамбара зърно ѝ досвидя.

– Защо да меля готовото, малко ли е просо по нивята? – си рече тя и блъсна зърното пак в хамбара.

Заклучи го. Подпря вратата с един мравешки камък, прескочи в градината, откъсна едно цвете, накити го на ухото си и зашъпука към близката нива, дето вятърът люлееше едри класове узряло лудо просо.

Като стигна нивата, Гърбушка с мъка покачи старите си кости по синора, навири глава и погледна да види де е стопанинът. Стопанинът на нивата тъкмо гонеше с камъни орляк врабчета, които мислеха, че нивата с просото е трапеза, сложена за тях. Щом грамадният човек замина за другия край, мравката бърже се покатери на едно високо просено стъбло, стигна до класа, отрони най-жълтия плод, скочи долу, нарами го и се втурна да бяга, додето не се е обърнал стопанинът. От много тичане краката ѝ се натъртиха, пот като град потече от челото ѝ и попари цветето. Гърбушка вървеше цяла прегърбена. Когато стигна до крайпътното кладенче, отби се на сянка, наплиска очите си със студена вода, пропълзя върху един лист, търкулна до гърба си зърното и се изтегна да подремне. Тъкмо задряма, от близката гора долетя един чер гарван и с шум кацна пред кладенчето. Протегна шия, напи се с прохладна вода и почна да върти очи наоколо. Той търсеше нещо да клъвне. Като забеляза заспалата мравка, гарванът изкрещя от радост, отвори човката си и тръгна към нея. Мравката чу насън птичия крясък, стресна се и се претърколи от листа на земята в една пукнатина. Гарванът дълго я търси в треволяка и като видя, че не ще я намери, клъвна просеното зърно и разтвори

двете си крила, които се видяха на уплашената Гърбушка като два черни облака.

Щом отлетя птицата, ограбената мравка се пода из пукнатината, отърси хубаво престилката си и разтреперана от яд, се упъти към писалището на един хитър паяк. Паякът беше адвокат в мравкиното село. Гърбушка завари паяка пред писалището, че плете изкусна мрежа. Щом я видя, хитрият паяк си помоли: „Ето още една патка за скубане!“ – и я попита по каква работа е дошла. Мравката му разправи каква е работата.

– Искам – довърши тя – да осъдим гарвана и да го хвърлим в тъмницата.

– Ще го хвърлим – отвърна паякът, – то е най-лесната работа, ами ти какво ще дадеш?

– Едно кринче жито.

– Малко е.

– Две кринчета.

– Добре, ще проводя колата си да вземе житото.

Мравката отиде, нагребва две кринчета жито, дето го беше събирала цели две лета от нива на нива, и с болка на сърце изглежда как паяковата кола отнася имотеца ѝ.

Паякът написа тъжбата и заведе Гърбушка в съдилището.

Съдия по онуй време в мравкиното село беше един стар очилат гарван. Той дълго кълва думите на тъжбата, кълвна и две мухи, които от любопитство качнаха върху законника, и тъй като гарван гарвану око не вади, издаде оправдателна присъда на виновния.

Гърбушка почна да плаче, ала паякът я утеши:

– Не плачи, бабо, ще те заведе при по-висок съдия.

– Кой е той?

– Магарето. То съди в окръжния град. Живее накрай града пред един цигански катун. Много е мъдро. По-мъдро е от Соломона.

– Хайде да вървим – обърса очите си мравката.

– Ще вървим, но мене пеш не ми се ходи. Имаш ли скътани пари да купим автомобил?

– Нямам – отвърна Гърбушка.

– Туй е лошото. Продай хамбара с храната си!

– Ох, господин адвокате, да го продам, ами дечицата ми, какво ще правят без храна?

– Лесна работа. Остави настрана децата си. Гледай само гарвана да намърдаме в тъмницата.

Склони глупавата мравка, продаде си хамбара, купи автомобила и

замина на съд при мъдрия съдия.

Мъдрият съдия изслуша тъжбата на мравката и попита донесла ли му е някой армаган от село.

– Нищичко, господин съдия – забравила съм – рече мравката. В туй време, каран от двама стражари, влезе в съдебната зала гарванът, с изпотени от жегата криле и магарешки бодил в уста. Гарванът се поклони на съдията, сложи бодила на зелената маса и се дръпна назад. Съдията схруска магарешкия бодил и отвори лениво уста:

– Осъждам мравката на една година, задето е посмяла през тоя горещ ден да води на съд най-добрия гражданин от пернатото царство.

Лежа Гърбушка една година време. Мравчетата ѝ гладуваха. Настръхнала излезе тя от тъмницата и отиде право при паяка.

– Няма ли – попита го тя – съдия по-голям и по-справедлив от магарето на тази земя?

– Има – отговори паякът, – но той е в Индия и се нарича? слон.

– Къде е тази Индия?

– През девет морета.

– Хайде да вървим там.

– Хайде – рече паякът, – ала трябва да купиш самолет. Продай си къщата и купи самолет!

– Ох, господин адвокате, ами дечицата ми?

– Лесна работа – отвърна паякът.

Продаде мравката къщата си, купи самолет, настани двете хилави мравчета на сушина под една гъба, да не ги кваси дъждът, защото нямаха вече къща, и отлетя с паяка към Индия.

Когато пристигнаха в страната, през която тече жълтата река Ганг, намериха слона и му разправиха за кражбата на гарвана. Слонът бърже написа заповед да доведат с мравкиния самолет виновния, проучи делото и осъди гарвана да върне през другото лятото, когато узреят нивята, просеното зърно на мравката.

Гърбушка най-сетне си отдъхна.

– Имало на този свят справедливост! – рече тя и потегли за своята родна земя пак на самолета. Но когато стигна под гъбата, тя завари двете си клети дечица – умрели от глад. Заплака Гърбушка над милите си рожби. Сълзите като град рукохна от очите ѝ.

В туй време до гъбата кацна гарванът.

– Гърбушке – рече той, – дойдох да ти благодаря за хубавата разходка със самолет до Индия. Ако не беше ти, щях да си умра, без да вида през живота си нито слон, нито Ганг, нито Индия.

И от благодарност гарванът разтвори човка и клъвна мравката.

КРАЙ

© Ангел Каралийчев

Сканиране: sir_Ivanhoe, август, 2007 г.
Разпознаване и последна редакция: NomaD, август, 2008 г.

Издание:

Ангел Каралийчев. Приказен свят. Том втори, 1982
Издателство „Български писател“, 1982

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9067>]